Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "Proposta għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar miżuri għal livell għoli komuni ta' ċibersigurtà madwar l-Unjoni kollha, li tħassar id-Direttiva (UE) 2016/1148, u Proposta għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-reżiljenza tal-entitajiet kritiċi"

(COM(2020) 823 final — 2020/0359(COD) — COM(2020) 829 final — 2020/0365(COD))

(2021/C 286/28)

Relatur: **Maurizio MENSI**

Konsultazzjoni	Parlament Ewropew, 21.1.2021–11.2.2021
	Kunsill, 26.1.2021–19.2.2021
Bażi legali	Artikolu 114 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropa
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni għat-Trasport, l-Enerġija, l-Infrastruttura u s-Soċjetà tal-Informazzjoni
Adottata fis-sezzjoni	14.4.2021
Adottata fil-plenarja	27.4.2021
Sessjoni plenarja Nru	560
Riżultat tal-votazzjoni	
(favur/kontra/astensjonijiet)	243/0/5

1. **Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet**

1.1. Il-KESE jilqa' l-isforzi tal-Kummissjoni biex iżżid ir-reżiljenza tal-entitajiet pubbliċi u privati kontra t-theddid mill-attakki u l-inċidenti ċibernetiċi u fiżiċi. Il-Kumitat jaqbel ukoll li hemm bżonn li tissaħħaħ il-kapaċità tal-industrija u tal-innovazzjoni b'mod inklużiv, permezz ta' strateġija bbażata fuq erba' pilastri: il-protezzjoni tad-data, id-drittijiet fundamentali, is-sigurtà u ċ-ċibersigurtà.

1.2. Il-KESE jinnota madankollu li minħabba r-rilevanza u s-sensittività tal-għanijiet segwiti miż-żewġ proposti, kien ikun preferibbli li jintgħażel regolament minflok direttiva. Barra minn hekk, ma nghatawx ir-raġunijiet għaliex il-Kummissjoni ma kkunsidratx li tinkludi din l-ipoteżi anke fost l-għażliet varji kkunsidrati.

1.3. Il-KESE jinnota li wħud mid-dispożizzjonijiet taż-żewġ proposti għal Direttiva jikkoinċidu minħabba li huma relatati mill-qrib u komplementari, billi waħda tittratta l-aktar il-profili taċ-ċibersigurtà u l-oħra s-sigurtà fiżika. Jitlob għalhekk li tiġi evalwata l-possibbiltà li ż-żewġ proposti jingħaqdu f'test wieħed, għal raġunijiet ta' semplifikazzjoni u konċentrazzjoni funzjonali.

1.4. Il-KESE jaqbel mal-approċċ propost li ma tibqax issir distinzjoni bejn l-operaturi ta' servizzi essenzjali u l-fornituri ta' servizzi diġitali msemmija fid-Direttiva NIS oriġinali, madankollu b'referenza għall-kamp ta' applikazzjoni tagħha, jenfasizza l-opportunità li jiġu pprovduti indikazzjonijiet aktar eżatti u ċari għall-identifikazzjoni tal-entitajiet meħtieġa li jikkonformaw mad-Direttiva. B'mod partikolari, il-kriterji li jiddistingwixxu bejn entitajiet "essenzjali" u "importanti", kif ukoll ir-rekwiżiti li jeħtiġilhom jissodisfaw, għandhom jiġu deskritti b'aktar preċiżjoni, biex jiġi evitat li approċċi irregolari fil-livell nazzjonali jirriżultaw f'ostakli għall-kompetizzjoni u għall-moviment liberu ta' oġġetti u servizzi, bir-riskju li jagħmlu ħsara lill-intrapriżi u jikkompromettu l-kummerċ.

1.5. Il-KESE jqis li huwa importanti, minħabba l-kumplessità oġġettiva tas-sistema deskritta fiż-żewġ proposti, li l-Kummissjoni tiċċara b'mod preċiż il-kamp ta' applikazzjoni taż-żewġ strutturi regolatorji, speċjalment meta dispożizzjonijiet differenti jikkontribwixxu biex jirregolaw l-istess każ jew l-istess entità.

1.6. Il-KESE jinnota li ċ-ċarezza ta' kull dispożizzjoni regolatorja hija objettiv essenzjali, flimkien ma' dawk li jnaqqsu l-burokrazija u l-frammentazzjoni billi jiġu ssemplifikati l-proċessi, ir-rekwiżiti tas-sigurtà u l-obbligi ta' notifika tal-inċidenti. Għal dan il-għan ukoll jista' jkun xieraq, għall-benefiċċju taċ-ċittadini u tal-intrapriżi, li ż-żewġ proposti għal Direttiva jingħaqdu f'test wieħed, biex jiġi evitat l-eżerċizzju xi drabi kkumplikat ta' interpretazzjoni u applikazzjoni.

1.7. Il-KESE jirrikonoxxi r-rwol essenzjali, enfasizzat mid-Direttiva proposta, tal-korpi maniġerjali ta' entitajiet "essenzjali" u "importanti", li l-membri tagħhom huma meħtieġa jsegwu taħriġ speċifiku, b'mod regolari, sabiex jiksbu għarfien u ħiliet suffiċjenti biex jifhmu u jiġġestixxu d-diversi riskji ċibernetiċi u jevalwaw l-impatt tagħhom. F'dan ir-rigward huwa meqjus li l-proposta għandha tindika x'inhu l-kontenut minimu ta' tali għarfien u ħiliet, sabiex tipprovdi gwida fil-livell Ewropew li fuqha l-ħiliet tat-taħriġ jitqiesu adegwati u jiġi evitat li l-kontenut tad-diversi korsijiet ta' taħriġ ivarja skont il-pajjiż.

1.8. Il-KESE jaqbel mal-importanza tar-rwol tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għaċ-Ċibersigurtà (ENISA) fl-istruttura istituzzjonali u operattiva ġenerali taċ-ċibersigurtà fil-livell Ewropew. F'dan ir-rigward iqis li, minbarra r-rapport kull sentejn dwar l-istat taċ-ċibersigurtà fl-Unjoni, dan il-korp għandu jippubblika online minn żmien għal żmien informazzjoni aġġornata dwar l-inċidenti taċ-ċibersigurtà, minbarra avviżi settorjali, sabiex jipprovdi għodda ta' informazzjoni oħra li tippermetti lill-partijiet koperti mid-Direttiva NIS 2 jipproteġu aħjar l-intrapriżi tagħhom.

1.9. Il-KESE jaqbel mal-proposta li l-ENISA tiġi fdata bil-kompitu li tistabbilixxi reġistru Ewropew tal-vulnerabbiltajiet u jemmen li l-komunikazzjoni tal-aktar vulnerabbiltajiet u inċidenti sinifikanti għandha ssir obbligatorja, aktar milli volontarja, sabiex tkun ukoll għodda utli għall-entitajiet kontraenti fil-kuntest tal-proċeduri ta' akkwist fuq livell Ewropew, inklużi l-prodotti u t-teknoloġiji għall-5G.

2. **Kummenti ġenerali**

2.1. Fis-16 ta' Diċembru 2020 ġiet ippreżentata l-Istrateġija l-ġdida ta' Ċibersigurtà tal-UE flimkien ma' żewġ proposti leġiżlattivi: ir-reviżjoni tad-Direttiva (UE) 2016/1148 ([1]) dwar is-sigurtà tan-networks u tas-sistemi tal-informazzjoni (NIS 2) u Direttiva ġdida dwar ir-reżiljenza tal-entitajiet kritiċi (CER). L-Istrateġija, element ewlieni tal-Komunikazzjoni "Insawru l-futur diġitali tal-Ewropa" ([2]), tal-pjan ta' rkupru għall-Ewropa u tal-Istrateġija tal-UE dwar l-Unjoni tas-Sigurtà, għandha l-għan li ssaħħaħ ir-reżiljenza kollettiva tal-Ewropa kontra t-theddid ċibernetiku u li tiżgura li ċ-ċittadini u l-intrapriżi kollha jkunu jistgħu jibbenefikaw minn servizzi u għodod diġitali affidabbli u siguri.

2.2. Il-miżuri eżistenti fil-livell tal-UE biex jiġu protetti s-servizzi u l-infrastrutturi kritiċi mir-riskji ċibernetiċi u fiżiċi jridu jiġu aġġornati. Aktar ma jiżdiedu d-diġitalizzazzjoni u l-interkonnessjoni, aktar jevolvu r-riskji relatati maċ-ċibersigurtà. Għalhekk, jeħtieġ li jiġi rivedut il-qafas regolatorju attwali billi tiġi segwita l-loġika tal-Istrateġija tal-UE għas-sigurtà, billi mmorru lil hinn mid-dikotomija bejn online u offline u mill-approċċ ibbażat fuq kompartimentalizzazzjoni riġida.

2.3. Iż-żewġ Proposti għal Direttiva jkopru firxa wiesgħa ta' setturi u jindirizzaw ir-riskji online u offline, attwali u futuri, li joriġinaw mill-attakki ċibernetiċi u kriminali, mid-diżastri naturali u mill-inċidenti l-oħra u huma bbażati wkoll fuq it-tagħlima meħuda mill-pandemija li għaddejja bħalissa, li wriet kif is-soċjetajiet u l-ekonomiji li qed jiddependu dejjem aktar minn soluzzjonijiet diġitali huma vulnerabbli u esposti għal theddid ċibernetiku li qed jiżdied u jevolvi malajr, b'mod partikolari għall-gruppi f'riskju ta' esklużjoni soċjali, bħall-persuni b'diżabilità. Dan ġiegħel lill-UE tipproponi intervent immirat lejn is-salvagwardja ta' ċiberspazju globali u miftuħ iżda bbażat fuq garanziji sodi ta' sigurtà, sovranità teknoloġika u tmexxija, bl-iżvilupp ta' kapaċitajiet operattivi li jipprevjenu, jiskoraġġixxu kwalunkwe theddid u jirreaġixxu għalih b'kooperazzjoni akbar, f'konformità mal-prerogattivi ta' sigurtà nazzjonali fdati lill-Istati Membri.

3. **Il-proposta tar-reviżjoni tad-Direttiva dwar is-sigurtà tan-networks u tas-sistemi tal-informazzjoni**

3.1. Id-Direttiva NIS (UE) 2016/1148, l-ewwel strument regolatorju "orizzontali" tal-UE dwar iċ-ċibersigurtà, kellha l-għan li ttejjeb ir-reżiljenza tan-networks u tal-informazzjoni fl-Unjoni kontra r-riskji ċibernetiċi. Minkejja r-riżultati tajbin miksuba, id-Direttiva NIS madankollu żvelat ċerti limitazzjonijiet, peress li t-trasformazzjoni diġitali tas-soċjetà, li intensifikat minħabba l-kriżi tal-COVID-19, wessgħet ix-xenarju tat-theddid u kabbret il-vulnerabbiltà tas-soċjetajiet tagħna,

([1]) ĠU L 194, 19.7.2016, p. 1.
([2]) COM(2020) 67 final.

li jiddependu dejjem aktar minn xulxin quddiem riskji rilevanti u mhux mistennija. Tfaċċaw sfidi ġodda li jeħtieġu reazzjonijiet adegwati u innovattivi. Ir-riżultati tal-konsultazzjoni wiesgħa mwettqa mal-partijiet interessati enfasizzaw il-livell insuffiċjenti ta' ċibersigurtà għall-intrapriżi Ewropej, l-applikazzjoni inkonsistenti tar-regoli mill-Istati fis-setturi differenti u n-nuqqas ta' fehim tat-theddid u tal-isfidi ewlenin.

3.2. Il-proposta tad-Direttiva NIS 2 hija marbuta mill-qrib ma' żewġ inizjattivi oħrajn: il-proposta għal Regolament dwar ir-Reżiljenza Operazzjonali Diġitali għas-settur finanzjarju (Digital Operational Resilience Act – DORA) u l-proposta għal Direttiva dwar ir-reżiljenza tal-entitajiet kritiċi (CER), li testendi l-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2008/114/KE ([3]) dwar l-enerġija u t-trasport għal setturi ġodda, billi tiffoka pereżempju fuq is-settur tas-saħħa u fuq l-entitajiet li jwettqu attivitajiet ta' riċerka u żvilupp fil-mediċini. Id-Direttiva CER, li l-kamp ta' applikazzjoni settorjali tagħha huwa l-istess bħal dak tad-Direttiva NIS 2 għall-entitajiet essenzjali (l-Anness 1 tad-Direttiva NIS 2), iċċaqlaq l-enfasi tagħha minn fuq il-protezzjoni tal-assi fiżiċi għal fuq ir-reżiljenza tal-entitajiet li jamministrawhom u tgħaddi mill-identifikazzjoni tal-infrastrutturi kritiċi Ewropej b'dimensjoni transfruntiera għall-identifikazzjoni tal-infrastrutturi kritiċi fuq livell nazzjonali. Id-Direttiva NIS 2 hija wkoll konsistenti ma' strumenti regolatorji oħrajn fis-seħħ u komplementari għalihom, bħall-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettroniċi, ir-Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data u r-Regolament eIDAS dwar l-identifikazzjoni elettronika u s-servizzi fiduċjarji.

3.3. F'konformità mal-Programm dwar l-Idoneità u l-Prestazzjoni tar-Regolamentazzjoni (REFIT), il-proposta għal Direttiva NIS 2 għandha l-għan li tnaqqas il-piż regolatorju għall-awtoritajiet kompetenti u l-kostijiet ta' konformità għall-entitajiet pubbliċi u privati u timmodernizza l-qafas legali ta' referenza. Barra minn hekk, issaħħaħ ir-rekwiżiti ta' sigurtà imposti fuq l-intrapriżi, tindirizza l-kwistjoni tas-sigurtà tal-ktajjen tal-provvista, tissemplifika l-obbligi ta' rapportar, tintroduċi miżuri superviżorji aktar stretti għall-awtoritajiet nazzjonali u tipprova tarmonizza s-sistemi tas-sanzjonijiet fl-Istati Membri.

3.4. Id-Direttiva NIS 2 tikkontribwixxi wkoll biex iżżid il-kondiviżjoni tal-informazzjoni u l-kooperazzjoni fl-immaniġġjar tal-kriżijiet ċibernetiċi fil-livell nazzjonali u f'dak Ewropew. Id-distinzjoni bejn l-operaturi ta' servizzi essenzjali u l-fornituri ta' servizzi diġitali prevista mid-Direttiva NIS tneħħiet. Il-kamp ta' applikazzjoni tagħha jinkludi lill-intrapriżi ta' daqs medju-kbir f'setturi identifikati abbażi tal-kritiċità tagħhom għall-ekonomija u s-soċjetà. Dawn l-entitajiet, pubbliċi jew privati, huma maqsuma f'"essenzjali" u "importanti", u soġġetti għal diversi reġimi superviżorji. Madankollu, l-Istati għandhom il-possibbiltà li jikkunsidraw anke entitajiet iżgħar li jkollhom profili ta' riskju għoli.

3.5. Qed ikun previst network ġdid ta' ċentri operattivi tas-sigurtà fil-livell tal-UE, iggwidati mill-intelliġenza artifiċjali (IA), li se jikkostitwixxu "tarka tas-sigurtà ċibernetika" reali, li tkun kapaċi tidentifika s-sinjali ta' attakk ċibernetiku biżżejjed minn qabel biex ikun jista' jsir intervent qabel ma sseħħ il-ħsara. Ir-rilevanza tal-intelliġenza artifiċjali għal skopijiet ta' ċibersigurtà hija enfasizzata wkoll fir-rapport dwar l-intelliġenza artifiċjali tal-Kumitat għas-Sigurtà Nazzjonali (NSCAI) tal-Istati Uniti ppreżentat fl-1 ta' Marzu 2021. Għaldaqstant, l-Istati Membri u l-operaturi tal-infrastrutturi kritiċi se jkunu jistgħu jaċċessaw direttament l-informazzjoni dwar it-theddid fil-qafas ta' network Ewropew ġdid tas-sigurtà f'termini ta' "Intelligence dwar it-Theddid".

3.6. Il-Kummissjoni tindirizza wkoll il-problema tas-sigurtà tal-"Ktajjen ta' Provvista" u tar-relazzjonijiet mal-fornituri: l-Istati Membri, f'kooperazzjoni mal-Kummissjoni u mal-ENISA, jistgħu jwettqu valutazzjonijiet tar-riskju koordinati tal-ktajjen ta' provvisti kritiċi, ibbażati fuq l-approċċ adottat b'suċċess għan-networks 5G previst mir-Rakkomandazzjoni tas-26 ta' Marzu 2019 ([4]).

3.7. Il-proposta ssaħħaħ u tissemplifika l-obbligi ta' sigurtà u tar-rapportar għall-intrapriżi billi timponi approċċ komuni għall-immaniġġjar tar-riskji, b'lista minima ta' elementi bażiċi ta' sigurtà li għandhom jiġu applikati. Huma previsti dispożizzjonijiet aktar preċiżi dwar il-proċess tar-rapportar tal-inċidenti, dwar il-kontenut tar-rapporti u dwar l-iskadenzi. F'dan ir-rigward il-proposta tiddeskrivi approċċ f'żewġ stadji: l-intrapriżi għandhom 24 siegħa żmien biex jissottomettu l-ewwel rapport sommarju, segwit mir-rapport dettaljat finali fi żmien xahar.

([3]) ĠU L 345, 23.12.2008, p. 75.
([4]) ĠU L 88, 29.3.2019, p. 42.

3.8. Huwa previst li l-Istati Membri jidentifikaw awtoritajiet nazzjonali responsabbli għall-immaniġġjar tal-kriżijiet, bi pjani speċifiċi u network ġdid għall-kooperazzjoni operattiva, il-"UE-Cyber Crises Liaison Organisation Network" ("EU-CyCLONe"). Qed jissaħħaħ ukoll ir-rwol tal-grupp ta' kooperazzjoni fid-definizzjoni tad-deċiżjonijiet strateġiċi u qed jinħoloq reġistru tal-vulnerabbiltajiet individwati fl-UE, ġestit mill-ENISA; barra minn hekk qed tiżdied il-kondiviżjoni tal-informazzjoni u l-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet tal-Istati Membri, inkluża dik operattiva dwar l-immaniġġjar tal-kriżijiet ċibernetiċi.

3.9. Qed jiġu introdotti miżuri superviżorji aktar stretti għall-awtoritajiet nazzjonali, rekwiżiti ta' infurzar aktar sever u l-għan huwa li jiġu armonizzati s-sistemi ta' sanzjonijiet fl-Istati Membri kollha.

3.10. F'dan ir-rigward, il-proposta għal Direttiva tistabbilixxi lista ta' penali amministrattivi f'każ ta' ksur tal-obbligi ta' mmaniġġjar tar-riskji fil-qasam taċ-ċibersigurtà u l-komunikazzjoni. F'dan ir-rigward, il-proposta għal Direttiva tistabbilixxi lista ta' penali amministrattivi f'każ ta' ksur tal-obbligi ta' mmaniġġjar tar-riskji fil-qasam taċ-ċibersigurtà u l-komunikazzjoni. Huma previsti wkoll dispożizzjonijiet dwar ir-responsabbiltà tal-persuni fiżiċi li jkollhom karigi ta' rappreżentanti jew maniġers f'kumpaniji li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva.

3.11. F'dan is-sens il-proposta ttejjeb il-mod kif l-UE tipprevjeni, timmaniġġja u tirreaġixxi għall-inċidenti u għall-kriżijiet taċ-ċibersigurtà fuq skala kbira, billi tipprevedi responsabbiltajiet ċari, ippjanar adegwat u kooperazzjoni akbar fil-livell tal-UE. L-Istati Membri għandhom is-setgħa li jissorveljaw b'mod konġunt l-implimentazzjoni tar-regoli tal-UE u jgħinu lil xulxin fil-każ ta' kwistjonijiet transfruntiera, jistabbilixxu djalogu aktar strutturat mas-settur privat, jikkoordinaw l-iżvelar ta' vulnerabbiltajiet misjuba fis-software u l-hardware disponibbli fis-suq intern, jivvalutaw b'mod koordinat ir-riskji għas-sigurtà u t-theddid relatat mat-teknoloġiji l-ġodda, kif ġara fil-każ tal-5G.

4. **Il-proposta għal Direttiva dwar ir-reżiljenza tal-entitajiet kritiċi**

4.1. Fl-2006 l-UE stabbilixxiet il-Programm Ewropew għall-Ħarsien tal-Infrastruttura Kritika (EPCIP) u fl-2008 adottat id-Direttiva dwar l-Infrastruttura Kritika Ewropea (ECI), li tapplika għas-setturi tal-enerġija u t-trasport. Kemm l-Istrateġija tal-UE dwar l-Unjoni tas-Sigurtà 2020-2025 [5] adottata mill-Kummissjoni Ewropea kif ukoll l-Aġenda dwar il-Ġlieda kontra t-Terroriżmu adottata dan l-aħħar jissottolinjaw l-importanza li tiġi żgurata r-reżiljenza tal-infrastrutturi kritiċi għar-riskji fiżiċi u diġitali. Madankollu, kemm il-valutazzjoni mwettqa fl-2019 rigward l-implimentazzjoni tad-Direttiva ECI kif ukoll ir-riżultati tal-valutazzjoni tal-impatt ta' din il-proposta wrew b'mod ċar li l-miżuri Ewropej u nazzjonali eżistenti ma jiżgurawx biżżejjed li l-operaturi huma kapaċi jindirizzaw ir-riskji attwali. Għalhekk il-Kunsill u l-Parlament talbu lill-Kummissjoni sabiex tirrevedi l-approċċ attwali għall-protezzjoni tal-infrastrutturi kritiċi.

4.2. L-Istrateġija tal-UE dwar l-Unjoni tas-Sigurtà adottata mill-Kummissjoni fl-24 ta' Lulju 2020 irrikonoxxiet l-interkonnessjoni u l-interdipendenza dejjem jikbru bejn l-infrastrutturi fiżiċi u diġitali, u ssottolinjat il-ħtieġa ta' approċċ aktar koerenti u omoġenju bejn id-Direttiva ECI u d-Direttiva NIS. F'dan ir-rigward, il-proposta għal Direttiva (CER), li l-isfond tas-suġġett tagħha huwa l-istess bħal dak tad-Direttiva NIS 2 dwar l-entitajiet essenzjali, twessa' l-kamp ta' applikazzjoni oriġinali tad-Direttiva 2008/114/KE, ristrett għall-enerġija u għat-trasport, għas-setturi tal-banek, tal-infrastrutturi tas-suq finanzjarju, tas-saħħa, tal-ilma tax-xorb, tal-ilma mormi, tal-infrastrutturi diġitali, tal-amministrazzjoni u l-ispazju pubbliċi, filwaqt li tipprevedi wkoll responsabbiltajiet ċari, ippjanar adegwat u kooperazzjoni akbar. F'dan ir-rigward, jeħtieġ li jinħoloq qafas ta' referenza għar-riskji kollha u jingħata appoġġ lill-Istati Membri fl-isforzi tagħhom biex jiżguraw li l-entitajiet kritiċi jkunu kapaċi jipprevjenu, jirreżistu, jassorbu l-konsegwenzi tal-inċidenti, irrispettivament minn jekk ir-riskji jkunux ġejjin minn perikli naturali, inċidenti, terroriżmu, theddid intern jew emerġenzi tas-saħħa pubblika bħal dik attwali.

4.3. Kull Stat Membri huwa meħtieġ li jadotta strateġija nazzjonali biex jiżgura r-reżiljenza tal-entitajiet kritiċi, iwettaq valutazzjonijiet tar-riskju u, abbażi ta' dan, jidentifika l-entitajiet kritiċi. L-entitajiet kritiċi min-naħa tagħhom huma meħtieġa li jwettqu valutazzjonijiet tar-riskju, jadottaw miżuri tekniċi u organizzattivi xierqa biex iżidu r-reżiljenza u jirrapportaw l-inċidenti lill-awtoritajiet nazzjonali. L-entitajiet li jipprovdu servizzi lil mill-inqas terz tal-Istati Membri, jew f'mill-inqas terz minnhom, huma soġġetti għal sorveljanza speċifika, li tinkludi missjonijiet speċifiċi ta' assistenza indirizzati lilhom organizzati mill-Kummissjoni.

4.4. Il-proposta għal Direttiva (CER) tipprevedi diversi forom ta' appoġġ lill-Istati Membri u lill-entitajiet kritiċi, tagħti ħarsa ġenerali lejn ir-riskji fil-livell tal-UE, l-aħjar prattiki u metodoloġiji, kif ukoll attivitajiet ta' taħriġ u eżerċizzji biex tiġi ttestjata r-reżiljenza tal-entitajiet kritiċi. Is-sistema ta' kooperazzjoni transfruntiera tipprevedi wkoll grupp ta' esperti ad hoc, il-Grupp tar-Reżiljenza tal-Entitajiet Kritiċi, forum għall-kooperazzjoni strateġika u l-iskambju ta' informazzjoni bejn l-Istati Membri.

(5) COM(2020) 605 final.

5. **Tibdil propost għall-proposta leġiżlattiva kkonċernata**

5.1. Il-KESE jilqa’ l-isforzi tal-Kummissjoni biex iżżid ir-reżiljenza tal-entitajiet pubbliċi u privati kontra t-theddid mill-attakki ċibernetiċi u fiżiċi. Dan jikseb sinifikat u importanza partikolari speċjalment fid-dawl tat-trasformazzjoni diġitali mgħaġġla kkawżata mit-tifqigħa tal-COVID-19. Huwa jaqbel ukoll mal-ħtieġa li, kif jingħad fil-Komunikazzjoni “Insawru l-futur diġitali tal-Ewropa”, l-Ewropa taħsad il-benefiċċji tal-era diġitali u ssaħħaħ l-industrija tagħha, b’referenza partikolari għall-intrapriżi żgħar u medji, u l-kapaċità tal-innovazzjoni tagħha b’mod inklużiv, skont strateġija bbażata fuq erba’ pilastri: il-protezzjoni tad-data, id-drittijiet fundamentali, is-sigurtà u ċ-ċibersigurtà bħala prerekwiżiti essenzjali għal soċjetà li tiddependi mill-qawwa tad-data.

5.2. Madankollu, fid-dawl tar-riżultati tal-valutazzjoni tal-impatt u tal-konsultazzjoni li saret qabel il-proposta tad-Direttiva NIS 2, meta jitqies l-objettiv enfasizzat ripetutament li tiġi evitata l-frammentazzjoni tar-regoli adottati fil-livell nazzjonali, kif mixtieq ukoll fil-Komunikazzjoni tal-4 ta’ Ottubru 2017 dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva NIS [6], il-KESE jinnota li ma jissemmewx ir-raġunijiet għaliex il-Kummissjoni ma ddeċidietx li tipproponi l-adozzjoni ta’ regolament minflok direttiva, anke fost l-għażliet ikkunsidrati.

5.3. Il-KESE jinnota li wħud mid-dispożizzjonijiet taż-żewġ proposti għal Direttiva jikkoinċidu minħabba li huma relatati mill-qrib u komplementari, billi waħda tittratta l-aktar il-profili taċ-ċibersigurtà u l-oħra s-sigurtà fiżika. Huwa nnutat ukoll li l-entitajiet kritiċi msemmija fid-Direttiva CER jikkonċernaw l-istess setturi u jikkoinċidu mal-entitajiet “essenzjali” msemmija fid-Direttiva NIS 2 [7]. Ma dan jiżdied il-fatt li l-entitajiet kritiċi kollha msemmija fid-Direttiva CER huma soġġetti għall-obbligi taċ-ċibersigurtà stabbiliti fid-Direttiva NIS 2. Iż-żewġ proposti mbagħad jipprevedu sensiela ta’ klawżoli ta’ kuntatt biex jiżguraw konnessjoni: dispożizzjonijiet għal kooperazzjoni msaħħa bejn l-awtoritajiet, skambju ta’ informazzjoni dwar attivitajiet superviżorji, notifika lill-awtoritajiet NIS 2 dwar l-identifikazzjoni tal-entitajiet kritiċi skont id-Direttiva CER, kif ukoll laqgħat regolari tal-gruppi rispettivi ta’ kooperazzjoni, tal-inqas darba fis-sena. Iż-żewġ proposti għandhom ukoll l-istess bażi legali, l-Artikolu 114 tat-TFUE, immirat lejn il-funzjonament tas-suq intern permezz tal-approssimazzjoni tar-regoli nazzjonali, kif interpretat ex multis mill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea fis-sentenza tagħha fil-Kawża C58/08, Vodafone et al. Jitlob għalhekk li tiġi evalwata l-possibbiltà li ż-żewġ proposti jingħaqdu f’test wieħed, għal raġunijiet ta’ semplifikazzjoni u konċentrazzjoni funzjonali.

5.4. Il-KESE jaqbel mal-approċċ propost li ma tibqax issir distinzjoni bejn l-operaturi ta’ servizzi essenzjali u l-fornituri ta’ servizzi diġitali msemmija fid-Direttiva NIS oriġinali, madankollu b’referenza għall-kamp ta’ applikazzjoni tagħha, jenfasizza l-opportunità li jiġu pprovduti indikazzjonijiet aktar eżatti u ċari għall-identifikazzjoni tal-entitajiet meħtieġa li jikkonformaw mad-Direttiva. Fil-fatt, minbarra r-referenzi li jinsabu fl-Annessi I u II, id-Direttiva NIS 2 tirreferi għal sensiela ta’ kriterji, li mhumiex uniformi bejniethom, li jinvolvu valutazzjonijiet delikati ta’ natura kwalitattiva u kwantitattiva li jistgħu jiġu applikati b’mod differenti fil-livell nazzjonali, bir-riskju li jerġgħu joħolqu l-frammentazzjoni li kien maħsub li tiġi evitata bl-intervent regolatorju inkwistjoni. Fil-fatt, jidher li huwa importanti li jiġi evitat li approċċi mhux allinjati fil-livell nazzjonali jirriżultaw f’ostakli għall-kompetizzjoni u għall-moviment liberu ta’ oġġetti u servizzi, bir-riskju li jagħmlu ħsara lill-intrapriżi u lill-kummerċ.

5.5. Id-Direttiva NIS 2 tipprevedi li l-operaturi kritiċi fis-setturi meqjusa “essenzjali” minn din il-proposta jkunu soġġetti wkoll għal obbligi ġenerali biex itejbu r-reżiljenza, b’attenzjoni partikolari għar-riskji mhux ċibernetiċi skont id-Direttiva CER. Madankollu, din tal-aħħar tindika espressament li hija ma tapplikax għas-suġġetti koperti mid-Direttiva NIS 2. Fil-fatt id-Direttiva CER tipprevedi li, peress li ċ-ċibersigurtà hija indirizzata b’mod suffiċjenti fid-Direttiva NIS 2, il-kwistjonijiet irregolati minn din tal-aħħar għandhom ikunu esklużi mill-kamp ta’ applikazzjoni tad-Direttiva CER, mingħajr preġudizzju għar-reġim partikolari għall-entitajiet fis-settur tal-infrastruttura diġitali. Id-Direttiva CER tkompli tinnota li l-entitajiet li jappartjenu għas-settur tal-infrastruttura diġitali huma essenzjalment ibbażati fuq sistemi ta’ networks u tal-informazzjoni u jaqgħu fil-kamp ta’ applikazzjoni tad-Direttiva NIS 2, li tindirizza s-sigurtà fiżika ta’ sistemi bħal dawn bħala parti mill-immaniġġjar tar-riskju marbut maċ-ċibersigurtà u l-obbligi ta’ rapportar tagħhom. Fl-istess ħin id-Direttiva CER tindika li mhux eskluż li dispożizzjonijiet speċifiċi tagħha jistgħu japplikaw għalihom ukoll.

5.6. F’dan il-kuntest kumpless, il-KESE jqis għalhekk li huwa essenzjali li l-Kummissjoni tiċċara b’mod preċiż il-kamp ta’ applikazzjoni taż-żewġ strutturi regolatorji, speċjalment fejn id-dispożizzjonijiet jikkontribwixxu biex jirregolaw l-istess każ jew l-istess entità.

5.7. Iċ-ċarezza ta’ kull dispożizzjoni regolatorja, aktar u aktar meta mdaħħla f’testi estensivi u kumplessi bħal dawk inkwistjoni, għandha tikkostitwixxi objettiv inaljenabbli, f’kull livell, flimkien ma’ dawk li jnaqqsu l-burokrazija u l-frammentazzjoni billi jiġu ssemplifikati l-proċessi, ir-rekwiżiti tas-sigurtà u l-obbligi ta’ notifika tal-inċidenti. Jeħtieġ

---

[6] COM(2017) 476 final.

[7] Anness 1 (ĠU L 194, 19.7.2016, p. 1).

ukoll li jiġi evitat li l-multiplikazzjoni tal-korpi magħżula għal kompiti speċifiċi tikkomprometti l-identifikazzjoni ċara tal-kompetenzi tagħhom, u b'hekk iġġib fix-xejn l-għanijiet imfittxija. Għal din ir-raġuni wkoll jista' jkun xieraq, għall-benefiċċju taċ-ċittadini u tal-intrapriżi, li ż-żewġ proposti għal Direttiva jingħaqdu f'test wieħed, biex jiġi evitat l-eżerċizzju xi drabi kkumplikat ta' interpretazzjoni u applikazzjoni.

5.8. F'diversi każijiet fid-Direttiva NIS 2 jissemmew id-dispożizzjonijiet ta' strumenti legali oħrajn, bħal fil-każ tad-Direttiva (UE) 2018/1972 ([8]) li tistabbilixxi l-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettroniċi, li l-applikazzjoni tiegħu hija rregolata mill-kriterju ta' speċjalità. Ċerti dispożizzjonijiet tad-Direttiva msemmija hawn fuq huma mħassra espressament (l-Artikoli 40 u 41), filwaqt li oħrajn għandhom jiġu applikati bl-istess mod bħall-prinċipju msemmi qabel, mingħajr ma tingħata xi kjarifika f'dak ir-rigward. Il-KESE jittama li kull dubju jiġi eliminat f'dan ir-rigward biex jiġu evitati problemi fl-interpretazzjoni. Fir-rigward tas-sistema ta' sanzjonar, il-KESE jaqbel ukoll mal-għan tal-Kummissjoni li tarmonizza r-reġim tas-sanzjonijiet f'każ ta' nuqqas ta' konformità fl-immaniġġjar tar-riskju, fil-kuntest ta' kondiviżjoni aħjar tal-informazzjoni u tal-kooperazzjoni fil-livell tal-UE.

5.9. Il-KESE jirrikonoxxi r-rwol essenzjali, enfasizzat mid-Direttiva proposta, tal-korpi maniġerjali tal-entitajiet "essenzjali" u "importanti" fl-istrateġija taċ-ċibersigurtà u fl-immaniġġjar tar-riskju, peress li huma meħtieġa japprovaw il-miżuri ta' mmaniġġjar tar-riskju, jissorveljaw l-implimentazzjoni tagħhom u jkunu responsabbli għal kwalunkwe nuqqas ta' konformità. F'dan ir-rigward huwa previst li l-membri ta' dawn il-korpi jsegwu taħriġ speċifiku, b'mod regolari, sabiex jiksbu għarfien u ħiliet suffiċjenti biex jifhmu u jimmaniġġjaw id-diversi riskji ċibernetiċi u jevalwaw l-impatt tagħhom. Madankollu huwa meqjus li l-proposta għandha tindika x'inhu l-kontenut ta' tali għarfien u ħiliet, sabiex tipprovdi gwida fil-livell Ewropew li fuqha l-ħiliet tat-taħriġ jitqiesu adegwati biex jissodisfaw ir-rekwiżiti indikati fil-proposta, b'mod li jiġi evitat li l-kontenut tad-diversi korsijiet ta' taħriġ ikun differenti skont il-pajjiż.

5.10. Il-KESE jaqbel mal-importanza tar-rwol tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għaċ-Ċibersigurtà (ENISA) fl-istruttura istituzzjonali u operattiva ġenerali taċ-ċibersigurtà fil-livell Ewropew. Il-KESE jaqbel mal-importanza tar-rwol tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għaċ-Ċibersigurtà (ENISA) fl-istruttura istituzzjonali u operattiva ġenerali taċ-ċibersigurtà fil-livell Ewropew. F'dan ir-rigward iqis li, minbarra r-rapport dwar l-istat taċ-ċibersigurtà fl-Unjoni, dan il-korp għandu jippubblika online informazzjoni aġġornata dwar l-inċidenti taċ-ċibersigurtà u avviżi settorjali, sabiex jipprovdi għodda ta' informazzjoni utli li tippermetti lill-partijiet koperti mill-NIS 2 jipproteġu aħjar l-intrapriżi tagħhom.

5.11. Il-KESE jaqbel li l-aċċess għal informazzjoni korretta u fil-ħin dwar il-vulnerabbiltajiet li jaffettwaw il-prodotti u s-servizzi tal-ICT jikkontribwixxi għal immaniġġjar aqwa tar-riskju marbut maċ-ċibersigurtà. F'dak ir-rigward, is-sorsi tal-informazzjoni dwar il-vulnerabbiltajiet disponibbli pubblikament jirrappreżentaw għodda importanti għall-awtoritajiet nazzjonali kompetenti, l-Iskwadri ta' Rispons għal Inċidenti relatati mas-Sigurtà tal-Kompjuters (CSIRT), l-intrapriżi u l-utenti. Għal din ir-raġuni, il-KESE jaqbel mal-proposta li l-ENISA tiġi fdata bil-kompitu li toħloq reġistru Ewropew tal-vulnerabbiltajiet li fih l-entitajiet essenzjali u importanti u l-fornituri tagħhom ikunu jistgħu jikkomunikaw l-informazzjoni, b'mod li l-utenti jkunu jistgħu jadottaw il-miżuri adegwati ta' mitigazzjoni. Il-KESE jemmen ukoll li tali komunikazzjoni tal-aktar vulnerabbiltajiet u inċidenti sinifikanti għandha ssir obbligatorja, aktar milli volontarja, sabiex issir għodda utli wkoll għall-entitajiet kontraenti fil-kuntest tad-diversi proċeduri ta' akkwist fil-livell Ewropew, inklużi l-prodotti u t-teknoloġiji għall-5G. F'dan il-każ, dan ir-reġistru jkun jinkludi elementi li jistgħu jiġu utilizzati fl-evalwazzjoni tal-offerti, bl-iskop li jiġu vverifikati l-kwalità tagħhom u l-affidabbiltà tal-kuntratturi Ewropej u mhux Ewropej, f'termini ta' sigurtà tal-prodotti u tas-servizzi koperti mis-sejħa għall-offerti, skont kif inhuwa indikat mir-Rakkomandazzjoni tas-26 ta' Marzu 2019 dwar iċ-Ċibersigurtà tan-networks 5G. Ir-reġistru għandu jiżgura wkoll li l-informazzjoni li tkun inkluża fih issir disponibbli b'mod li jiġi evitat kwalunkwe tip ta' diskriminazzjoni.

Brussell, is-27 ta' April 2021.

Christa SCHWENG
Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew

([8]) ĠU L 321, 17.12.2018, p. 36.